

บทที่ 1

ความเป็นมาของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) สังคมไทยยังต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศไทย จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนไทยและระบบสังคม ให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมประเทศและสังคมโลกในอนาคต สามารถแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกในยุคโลกาภิวัตน์และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสังคมไทยในทุกภาคส่วน โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาระบบการศึกษา เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้คู่คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ที่ขับเคลื่อนด้วยการเชื่อมโยงบทบาทครอบครัว สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา เสริมสร้างบริการสุขภาพอย่างสมดุลระหว่างการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพ และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ฯ เป้าหมายในการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษา คือ มีเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคน ให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ครอบคลุมทุกเป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย โดยเพิ่มจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเป็น 10 ปีฯ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สืบค้นเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2553

จาก://www.nesdb.go.th/default.aspx?tabid= 36)

ในกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ การแข่งขันของคน ชุมชน และองค์กรเพื่อความอยู่รอดเกิดขึ้นอย่างรุนแรงและรวดเร็ว การเน้นเรื่อง “คุณภาพ” เท่านั้นที่จะช่วยให้สังคมอยู่รอด เนื่องจากทุกองค์กร ทุกชุมชน ทุกคน และทุกระบบล้วนแต่ต้องการ “คุณภาพ” เพราะคุณภาพ คือ ความอยู่รอด และความก้าวหน้า ตลอดจนเป็นตัวชี้วัดแห่งความสำเร็จ (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2543, หน้า 8)

หน่วยงานทางการศึกษา เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สังคมคาดหวังให้เป็นสถาบันพัฒนาคน ให้มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี มีคุณธรรม ดังนั้น การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและบุคคล จึงเป็นหน้าที่สำคัญของหน่วยงานทางการศึกษา เนื่องจากการศึกษาที่มีคุณภาพจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ มีสติปัญญา มีคุณธรรมและ

จริยธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ , 2542 , หน้า 5) ซึ่งบุคคลที่มีคุณภาพเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้ยั่งยืนในทุกด้าน

การที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ให้หน่วยงานต้นสังกัดและ สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ บริหารการศึกษานั้น ย่อมแสดงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ชัดเจนว่าต้องการให้การประกันคุณภาพ การศึกษา เป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่องซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญ 3 ประการนี้ (พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, 2545, หน้า 5)

1. ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและสามารถ ตัดสินใจเลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน
2. ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค และเกิดความ เสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง
3. ทำให้ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษา สู่คุณภาพและมาตรฐาน อย่างจริงจัง ซึ่งมีผลทำให้การศึกษามีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาไว้อย่างชัดเจนในหมวดที่ 6 เกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษา กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยหน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงาน ประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ให้มี สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมมหาชนทำหน้าที่ พิจารณาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา โดยมีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่ต้องคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัด การศึกษาของแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก ๆ 5 ปี ในกรณีที่ผลการประเมิน ของสถานศึกษาได้ไม่ได้มาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพ

การศึกษาให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข ต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

คุณภาพของสถานศึกษา คือนักเรียนมีคุณภาพ ตามความคาดหวังของสถานศึกษา ชุมชน และสังคม โดยมีพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคมสมบูรณ์ตามวัย มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถและความถนัดตามมาตรฐานที่ท้องถิ่นกำหนด สอดคล้องกับ ศักยภาพของนักเรียน และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู มีการพัฒนางานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ผลงานเป็นที่ยอมรับในความเป็นมืออาชีพ มีความสุข มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ชุมชนสังคมให้ความเชื่อมั่น ในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน และพร้อมที่จะให้การสนับสนุน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2543ข, หน้า 12)

การดำเนินคุณภาพของสถานศึกษาต้องเป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกันทั้งคุณภาพ ภายในและประกันคุณภาพภายนอก แม้ว่าคุณภาพภายนอกตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องจะเป็นไปเพื่อยืนยันสภาพจริง และเป็นการกระตุ้น ตลอดจนส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอง เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษา ที่ได้มาตรฐาน ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง และความคาดหวังของสังคม แต่สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังดำเนินการในลักษณะที่ให้ผ่านการประเมินมากกว่าการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างมีระบบ ให้ต่อเนื่องเป็นวัฒนธรรมขององค์กร (สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้, 2547, หน้า 2) นั่นคือ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษายังไม่ประสบ ผลสำเร็จ และไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร ซึ่งการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษามีปัจจัย หลายประการที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา เก็จนก เอื้อวงศ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินคุณภาพของสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านบุคลากร ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านสภาพทาง กายภาพ ด้านสังคมและด้านการเมือง การที่จะส่งเสริมให้คุณภาพการศึกษาประสบผลสำเร็จ จึง จำเป็น ที่จะต้องพัฒนาส่งเสริมปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพและกำจัดปัจจัยที่เป็นอุปสรรคให้ หมดไป

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ระบุถึงการประกันคุณภาพการศึกษา โดยบัญญัติไว้ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพ ดังนี้

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ก็ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดหากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินงานให้มีการปรับปรุงแก้ไข ต่อไป

ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ , 2552 : 11 -21) ได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ดังนี้

1. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่

1.1 พัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้

เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ ในทุกระดับ / ประเภทการศึกษาที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์จึงควรเร่งดำเนินการดังนี้

มาตรการหลัก

1) จัดให้มีระบบการศึกษาเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการศึกษาเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นมาตรฐาน สามารถเทียบเคียงกัน โดยให้มีการวัดผลระดับชาติ ในชั้นปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น และนำผลมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน ส่วนชั้นปีที่เหลือให้เป็นการวัดผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนในระดับอุดมศึกษาและการอาชีวศึกษาให้มีการวัดผลระดับชาติเมื่อจบหลักสูตร

2) แก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาที่ด้อยคุณภาพ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ส่งเสริมบทบาทของครอบครัว และสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลาน ในทุกระดับ / ประเภทการศึกษา

ผลการพัฒนาการศึกษาที่ผ่านมาและปัญหาอุปสรรค ด้านคุณภาพการศึกษาศาสนสถานศึกษา ระดับขั้นพื้นฐาน มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน 65 % โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียน ไอซียู (ICU) จำนวน 17,432 โรงเรียน โคมาจำนวน 560 โรงเรียน จากโรงเรียนขนาดเล็กในภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ ผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรต่ำ ในด้านการคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ ใฝ่รู้ มีแนวโน้มเป็นเด็กดี มีความสุข แต่ไม่เก่ง ค่าเฉลี่ยร้อยละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้น ป. 3 ม.3 และผลการสอบ O - NET ต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยเฉพาะในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ มีความแตกต่างในคุณภาพของคนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างเมืองกับชนบท (สุทธศรี วงษ์สมาน สืบค้นเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2553 จาก <http://download-book.net/%E0%B9%81%E0%B9%88-10-ppt.html>)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ร่วมกับโรงเรียนรณรงค์การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพการศึกษาทุก ๆ ด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ ปัญหาและสาเหตุที่ทำให้เกณฑ์ทางการเรียนต่ำนั้น ไม่ใช่อยู่ที่การบริหารงานวิชาการอย่างเดียว แต่น่าจะมีสาเหตุอื่น ๆ อีก ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลและปัญหา การยกระดับคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนของโรงเรียนในเขตอำเภอ นครไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต3 เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และเป็น การยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาผลการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในช่วงปี พ.ศ. 2551 - 2552
2. เพื่อศึกษา ปัญหา ในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ผลการยกระดับคุณภาพทางการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 3 และผู้ที่มีส่วนในการดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง และสนับสนุนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษานั้น มีประสิทธิภาพในระดับใด และนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนาการยกระดับคุณภาพ การศึกษาต่อไป

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีขอบเขต ดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 87 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในอำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 30 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ

1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 30 คน

1.2.2 ครูวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน รวม 30 คน

1.2.3 ครูผู้สอน โรงเรียนละ 1 คน รวม 30 คน

2. เนื้อหา

การศึกษาค้นคว้านี้ มุ่งศึกษาผลสำเร็จ กิจกรรม และปัญหาการยกระดับคุณภาพ การศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในช่วงปี 2551 - 2552 โดยศึกษาผลของการ ยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาที่องค์ประกอบ ด้านปัจจัยการบริหาร กระบวนการบริหาร ปัจจัยการสอน กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพผลผลิตทางการศึกษา (กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2533, หน้า 6)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

3.1 ผลของการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ประกอบด้วย

3.1.1 ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย

- 1) สัดส่วนครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า : ต่ำกว่าปริญญาตรี
ปีการศึกษา 2552
- 2) ผลรวมของการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองที่ผู้บริหารและครูได้รับ
- 3) จำนวนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ การจัดการเรียนการสอน
ของโรงเรียน

3.1.2 กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย

- 1) จำนวนครั้งต่อปีการศึกษาที่โรงเรียนได้รับการนิเทศจากภายนอก
- 2) จำนวนครั้งต่อปีการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการนิเทศ
ภายในโรงเรียน
- 3) จำนวนครั้งต่อปีการศึกษาที่โรงเรียนร่วมกิจกรรมกับชุมชน

3.1.3 ปัจจัยการเรียนการสอน ประกอบด้วย

- 1) การที่ครูสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียน
การสอน
- 2) ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับหลักสูตรและวิชาชีพครู
- 3) การอุทิศตนของครูที่วัดจากระดับพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่

3.1.4 กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย

- 1) สมรรถภาพในการแก้ปัญหาของครูเกี่ยวกับการเรียนการสอน
- 2) ความถี่ของกิจกรรมที่ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียน

3.1.5 คุณภาพผลผลิตทางการศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละโรงเรียน

3.2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

3.2.1 กิจกรรมการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ขนาดเล็ก

3.2.3 ความสำเร็จของการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก

3.3 ปัญหาของการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

4. ช่วงเวลาที่ใช้ในการสำรวจ

การสำรวจครั้งนี้ได้ศึกษาย้อนหลังตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 - 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **โรงเรียน** หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กร อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3
2. **ผู้บริหาร** หมายถึง ผู้อำนวยการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กร อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3
3. **ครูวิชาการ** หมายถึง ข้าราชการครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือทำหน้าที่บริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กร อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3
4. **ครูผู้สอน** หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กร อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3
5. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กร อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3
6. **สภาพการยกระดับคุณภาพ** หมายถึง กระบวนการยกระดับคุณภาพการศึกษาทางวิชาการ ผลของการยกระดับหรือคุณภาพของโรงเรียนที่ยกระดับ และความสำเร็จของการยกระดับคุณภาพการศึกษา
7. **ปัญหา** หมายถึง อุปสรรคหรือสิ่งที่ครูเห็นว่าเป็นสิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุง อันเนื่องมาจากความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมในการสอนของครูตามหลักสูตร ความไม่พร้อมของอุปกรณ์การเรียนการสอน และการเรียนการสอนไม่บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร
8. **คุณภาพทางการศึกษา** หมายถึง การที่โรงเรียนประถมศึกษามีปัจจัยการบริหาร กระบวนการบริหาร ปัจจัยการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน และผลผลิตทางการศึกษาตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ
9. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน** หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนของนักเรียนทั้งโรงเรียน

10. **สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก** หมายถึง สถานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเป็นสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ตามระเบียบกระทรวงศึกษา มาตรา 35 และมีนักเรียน รวมแล้วไม่เกิน 120 คน ไม่รวมสถานศึกษาเอกชน และสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น